

Patenten, copyright en 'intellectual property'

Siep Kroonenberg
siep@elvenkind.com

abstract

In dit stuk wordt aandacht gevraagd voor software patenten en andere aanslagen op onze elektronische vrijheid.

keywords

Software patenten, WIPO, EPO, standaarden, Europa

In Europa zijn software patenten officieel niet mogelijk. We willen ook geen software patenten. Ideeën zijn er om uit te wisselen, niet om te monopoliseren. Om met Knuth te spreken: 'There are better ways to earn a living than to prevent other people from making use of one's contributions to computer science'¹. En vrije software zoals TeX en Linux kan geen gepatenteerde technieken implementeren zonder op te houden vrij te zijn.

In de VS zijn patenten al veel langer een probleem. Eén van de eerste software patenten waar veel ophef over is geweest is het Unisys patent op het gif formaat en op LZW compressie. Dit formaat was al jaren in gebruik voordat Unisys op de proppen kwam met hun aanspraken. Dit zelfde LZW patent was overigens ook toegekend aan IBM. Lees <http://lzw.info> over de tragikomische geschiedenis van dit patent.

Nu is het EPO (European Patent Office) in hoog tempo patenten aan het toekennen die verdacht veel op software patenten lijken. Kijk eens op <http://swpat.ffii.org/vreji/pikta/mupli/index.en.html> voor een lijst van door het EPO toegekende patenten.

Hoe belachelijk een patent ook is, aanvechten kost geld. Patenten werken sterk in het voordeel van grote bedrijven, en nog meer in het voordeel van juristen die geld verdienen met patentzaken. Patenthouders kiezen vaak voor een schikking inplaats van een rechtszaak opdat ze het vermeende patent niet hoeven te onderwerpen aan een serieus onderzoek.

Het EC voorstel over software patenten

Op 20 februari is een Europees voorstel gepubliceerd over patenteerbaarheid² van computer-gerelateerde uitvindingen: 'Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the patentability of computer-implemented inventions',

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/com02-92en.pdf.

Hierin wordt geadviseerd tegen patenten op computer programma's 'as such' maar een patent kan wel worden toegekend aan een technische vinding waaraan computers te pas komen.

Het voorstel distantieert hierin van de praktijken van het EPO: 'It should be noted that the proposal has not followed the practice of the EPO in permitting claims to computer program products either on their own or on a carrier, as this could be seen as allowing patents for computer programs "as such"'.
Je zou wel wat voorbeelden willen zien van welke software wel en welke niet patenteerbaar zou zijn. De Euro-linux Alliantie (www.eurolinux.org) is in elk geval zeer kritisch ten opzichte van dit voorstel.

Het laatste woord is er nog niet over gesproken.

Andere ontwikkelingen

□ Het internet is gebouwd op open standaarden. Niettemin zijn er initiatieven om daar een einde aan te maken; zie www.w3.org, 'Patent Policy'. Het doel van het W3C is misschien om de schade van patenten te minimaliseren, maar natuurlijk willen we die patenten helemaal niet.

□ WIPO is een internationaal verdrag voor copyright bescherming; zie <http://www.wipo.org/treaties/ip/copyright/>. Dit moet nog door de individuele landen van de EU geratificeerd worden. Hierin zitten clausules die het illegaal maken om 'digital rights management' te omzeilen. Dit verdrag heeft een soortgelijke strekking als de Amerikaanse DMCA, waaraan Napster ten onder is gegaan. Er zijn ook pogingen geweest om op grond van de DMCA research te onderdrukken die zwakheden van copy-protectie technieken aan de kaak stelt (http://www.eff.org/IP/DMCA/Felten_v_RIAA/). Dit lijkt met een sisser af te lopen. Laten we hopen dat het WIPO verdrag niet soortgelijke gevolgen krijgt.

1. Uit het voorwoord van 'Art of Computer Programming, Volume 3: Sorting and Searching', Donald E. Knuth

2. Het Nederlands woord is octrooi, maar omdat het Europese wetgeving betreft en het internationale woord 'patent' goed is ingeburgerd gebruikt ik toch maar het woord 'patent'.

□ Daarnaast wordt gewerkt aan internationale 'harmonisering' van wetten, ook op het gebied van Intellectual Property. De Haagse Conventie gaat hierover; zie <http://www.inta.org/europe/hague.shtml>. Sommigen maken zich zorgen dat dit ons blootstelt aan slechte wetten elders, lees 'in de VS'.

Ik ben geen jurist en kan niet garanderen dat ik het allemaal goed heb begrepen, maar er is zich een onmiskenbare trend aan het aftekenen. Het is dringend nodig dat deze zaken meer aandacht krijgen.

Tenslotte, bij wijze van illustratie wat er zou gebeuren als vrije software ineens niet meer vrij zou zijn, een stuk dat we eerder in MAPS 20 hebben afgedrukt. Op 1 april 1998 bracht Richard Kinch bij wijze van één-april grap een verhaal in omloop dat Microsoft de rechten op TeX zou hebben opgekocht:

MS-TeX

PALO ALTO, CALIFORNIA, USA (CNEWS/MSNBC)
In a major move into the scientific publishing market, Microsoft Corporation announced today that it has purchased all rights to the computer language and document compiler known as TeX (pronounced, "tech"), and plans a major new product line based on the 20-year-old software.

Stanford Professor Donald Knuth (pronounced, "kah-nooth"), the author of the widely-used TeX software, in a joint press conference at the university campus with Microsoft Chairman Bill Gates, acknowledged that the two had been negotiating for some months. "I felt that two decades of TeX in the public domain was enough. I am reasserting the copyright to my original work in TeX. Microsoft will carry the ball now, and I can get back to my computer science research." Knuth acknowledged he was paid a "seven-figure sum" from Microsoft, which he will use to finance his work on a project he has code-named "Volume 4".

At the press conference, Microsoft chairman Bill Gates said the acquisition was "the kind of cooperation between academia and industry that builds prosperity for both." He added that TeX would "finally give Microsoft a foothold in mathematical desktop publishing" that has eluded the software giant since its founding. Drawing gasps of surprise from the college audience, Gates asserted that "TeX will soon be biggest jewel in the Microsoft crown."

Apparently the jewel metaphor will include a hefty, unavoidable price tag for future TeX users. Gates outlined plans whereby all existing TeX compilers would be phased out, to be replaced by a new Microsoft master implementation written in C++. Beta versions for public testing on Windows 95 and NT platforms are expected in late 1998, issuing from a new 205-programmer project laboratory at Microsoft's Redmond campus. Microsoft TeX for other platforms, such as Unix workstations, will follow at an as-yet unspecified date. According to Gates, "the master TeX from Microsoft will ensure that the incompatibilities across platforms are once and for all eliminated." TeX software is widely used due its portability, although variations among operating systems have been troublesome due to uncoordinated development.

Unlike the technical aspects of the project, Gates explained that pricing for Microsoft TeX has already been firmly set. The single-user retail product is expected to have a street price of about \$600 and consist of three CDs. When heckled by an graduate student complaining about a high price for a formerly free product, Gates seemed startled, explaining that a "student edition at \$299 is likely" and that "Microsoft will use the revenue to make TeX better."

Most current users of TeX have paid nothing for their implementations, derived from Professor Knuth's formerly-free work. Before leaving the podium, Gates made a final comment that "TeX hasn't changed in years. What kind of a product can that be?", and then handed the microphone to an assistant, introduced only as the project leader for Microsoft TeX.

The assistant displayed an overhead presentation using the current test version of Microsoft TeX. Equations and tables could be seen dissolving into each other in a morphing action between frames. "No one has ever done that with TeX," Gates announced from an audience seat at one point. "It's the kind of sizzle that can really enliven a dull paper at an academic conference." Some onlookers were not convinced, especially when the program crashed midway through the demonstration, resulting in a five-minute delay while Windows 95 was restarted. Microsoft technicians later blamed a third-party display driver.

The impact on the large base of existing TeX users was unclear. During a question-and-answer period, Gates said that the "TeX" trademark would be registered as the exclusive property of Microsoft, and could not appear in any

competitive or free software. “We are granting of our own good will until the 3rd quarter of 1998, free use to any existing TeX vendors or public-domain authors. That’s plenty of time for an orderly phase-out and change-over to Microsoft TeX, or no TeX at all. After that, our legal department will be contacting them.”

A Microsoft attorney added that some of the project personnel would be dedicated to searching the Internet to find non-Microsoft TeX software. “Archives and collections of TeX-related programs will not be permitted. The standards must be enforced, or they become meaningless. We are rescuing a fine piece of work from being diluted into worthlessness. You would not believe the number of programs that have been based on TeX without any central, controlling authority. We will stop this infringement.”

Some large organizations dependent on TeX were stunned by the announcement and had not yet formed plans for dealing with the change. At the American Mathematical Society, whose publications largely depend on TeX for typesetting, editor Barbara Beeton was incensed. “I can’t believe Don [Professor Donald Knuth] sold us out like this. We should have never based a publishing enterprise of this scope on so-called public-domain software. What were we thinking?” Publication schedules for the rest of 1998

were on hold, and journal editors scrambled to reassure their authors that deadlines would not slip more than a few months.

Certain small businesses are also expected to feel the impact of the Microsoft ownership of TeX. Palo Alto restaurant owner Wu Chen appeared unhappy at the news, stating that “for ten year I print new menu every day with TeX, now I will pay big time.” He displayed a crumpled, grease-spotted take-out flyer, and with tears in his eyes explained how multiple columns, exotic typefaces, and daily price changes could all be printed by TeX in a multi-lingual format. “In Wordperfect this would be a long journey.”

Commercial vendors of TeX software stand to lose everything in the face of the new Microsoft monopoly. While most derivatives of TeX were freely published, several companies had made a business of publishing proprietary versions. One anonymous source from a leading TeX firm said that “publishing TeX was a gold mine while it lasted, and the Internet let us mine it deeper and deeper. Now this is a cave-in right on our heads. TeX was a monumental work of beauty and utility, freely given to the world by one of the finest and most generous minds of the 20th century. Now it belongs to a lucky dropout. We’re finished.”